

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Analýza konvergenencie slovenskej ekonomiky 2017

Aktuálny vývoj reálnej konvergencie

Pokračuje priaznivý vývoj ukazovateľov trhu práce. Relatívna výkonnosť Slovenska stagnuje a relatívna produktivita sa znížila. V krajinách EÚ prevláda sigma konvergenca.

	SK	Zmena	Priemer	Zmena	Sigma konvergenca	
		SK	EÚ	EÚ	EÚ	EÚ bez IE
HDP na obyvateľa v PKS (% EÚ 28)	77	0,0	100	-0,7	43,5 →←	41,6 →←
Relatívna cenová hladina (% EÚ 28)	68	2,0	100	1,5	26,0 →←	25,6 →←
Relatívna produktivita (% EÚ 28)	82	-1,0	100	0,0	30,6 →←	25,8 →←
Reálny HDP (rast v %)	3,3	-0,5	1,9	-0,3	1,3 →←	1,2 →←
Produktivita práce (rast v %)	0,9	-0,9	0,6	-0,5	1,4 →←	1,2 →←
Kompenzácie na zamestnanca (rast v %)	1,8	-1,3	-0,6	-3,7	2,6 ↔	2,7 ↔
Jednotkové náklady práce (rast v %)	0,9	-0,4	-1,2	-2,9	2,0 →←	2,1 →←
Miera nezamestnanosti (%)	9,6	-1,9	8,5	-0,9	4,5 →←	4,6 →←
Obchodná bilancia tovarov (% HDP)	3,3	0,5	5,4	0,1	7,4 →←	6,7 →←
Bežný účet PB (% HDP)	-0,7	-0,9	2,1	0,0	3,7 →←	3,8 ↔

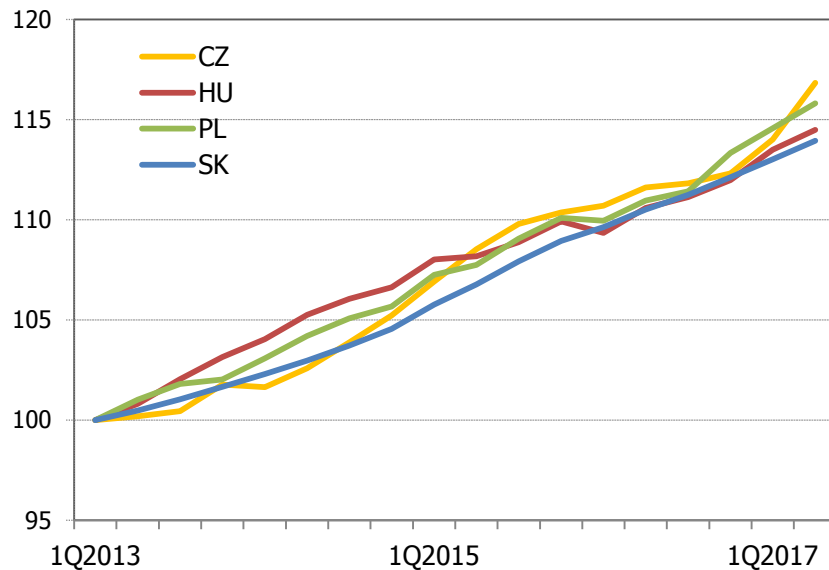
Zdroj: Eurostat, vlastné výpočty.

Poznámka: Zelená farba znamená medziročné zlepšenie, červená zhoršenie sigma konvergenencie v rámci EÚ. Nevážená medziročná zmena EÚ pre HDP na obyvateľa, relatívnu cenovú hladinu a relatívnu produktivitu (v p. b.), obchodnú bilanciu a bežný účet platobnej bilancie. Sigma konvergenca je meraná štandardnou odchýlkou jednotlivých indikátorov v krajinách EÚ. EÚ bez IE – EÚ 28 bez Írska.

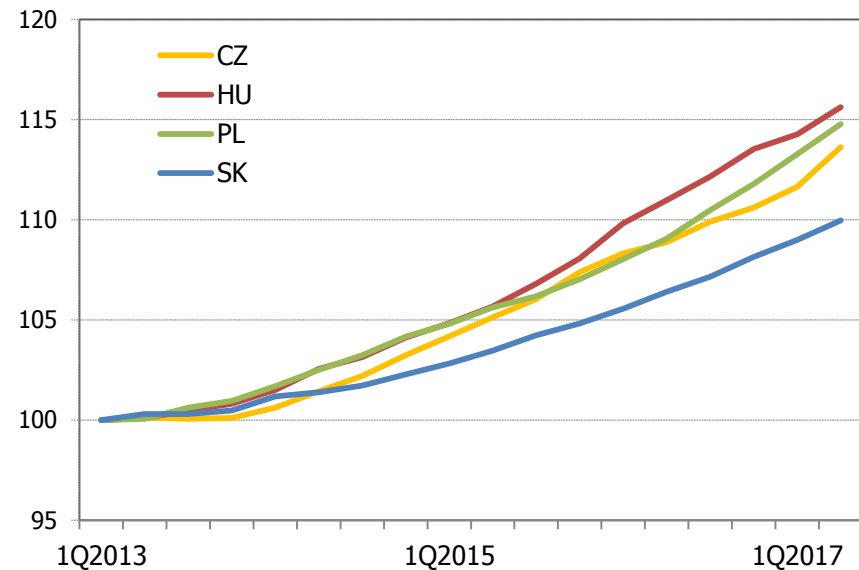
Slovensko dosahuje najnižší kumulatívny rast HDP od začiatku roku 2013. Zaostáva hlavne v raste súkromnej spotreby.

Hrubý domáci produkt

Zdroj: Eurostat, vlastné výpočty.

Súkromná spotreba

Zdroj: Eurostat, vlastné výpočty.

Očakávané oživenie dobiehania vo výkonnosti a produktivity v roku 2018. Stagnácia rastu relatívnej cenovej hladiny.

	2017	2018	2019
HDP v PKS (% EÚ)	78 (80)	80 (81)	82
Porovnateľná cenová hladina (% EÚ)	68	68	68
Relatívna produktivita práce (% EÚ)	82 (84)	84 (85)	86

Zdroj: NBS, EK, MMF.

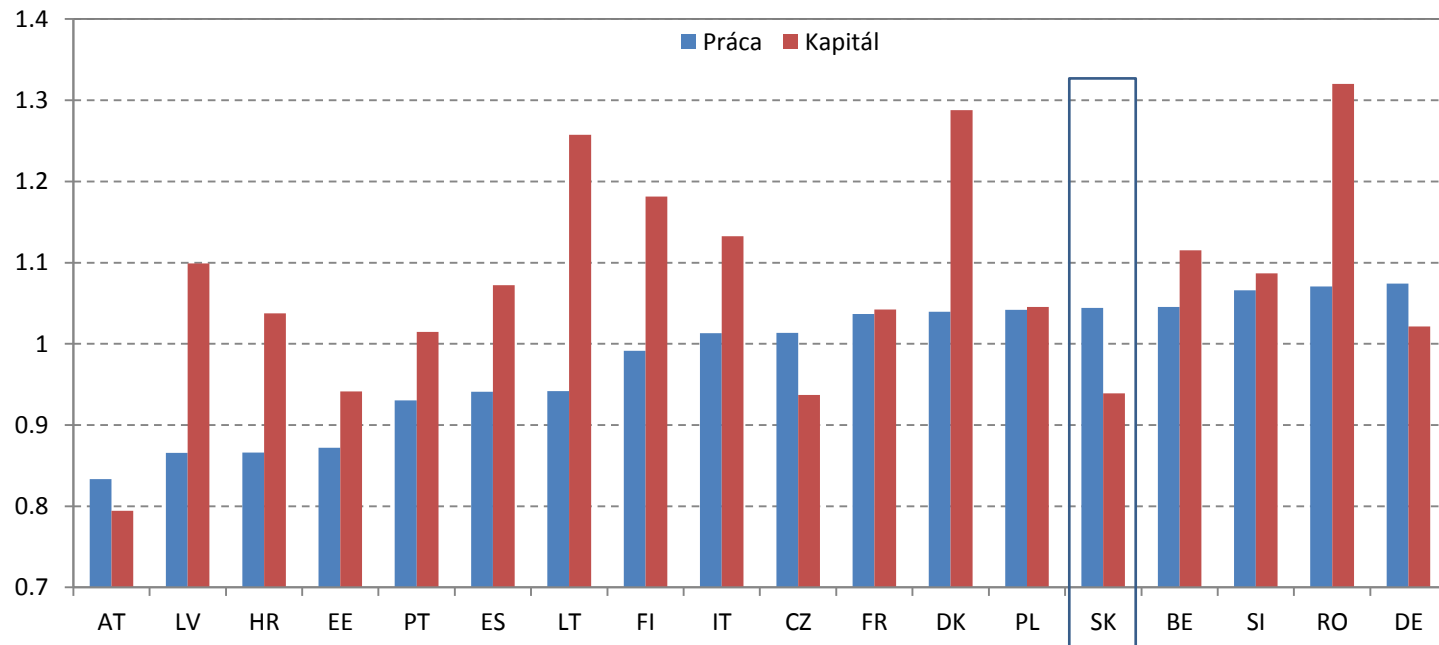
Poznámka: Predikcia EK v zátvorke. Odhad vývoja výkonnosti vychádza z očakávaného diferenciálu reálneho rastu v SR a v EÚ. Odhad vývoja relatívnej cenovej hladiny je založený na diferenciáli HICP a odhad vývoja relatívnej produktivity práce vychádza z očakávaného diferenciálu rastu produktivity práce. Očakávaný rast HDP, cien i produktivity na Slovensku je prevzatý zo Strednodobej predikcie NBS (2017). Očakávaný vývoj HDP, inflácie a produktivity v EÚ pre roky 2016 a 2017 pochádza z Jarnej prognózy EK (2017) a pre rok 2019 z výhľadu MMF (2017).

Produktivita a alokácia výrobných zdrojov

Pomalý pokrízový rast produktivity súvisí s neefektívnym využívaním výrobných zdrojov. Rozdelenie produktivity medzi podnikmi na Slovensku patrí medzi najnerovnejšie v EÚ. Slovensko zaostáva v efektívnosti alokácie pracovných síl.

Misalokácia výrobných zdrojov
(štandardná odchýlka hraničnej príjmovej produktivity práce a kapitálu)

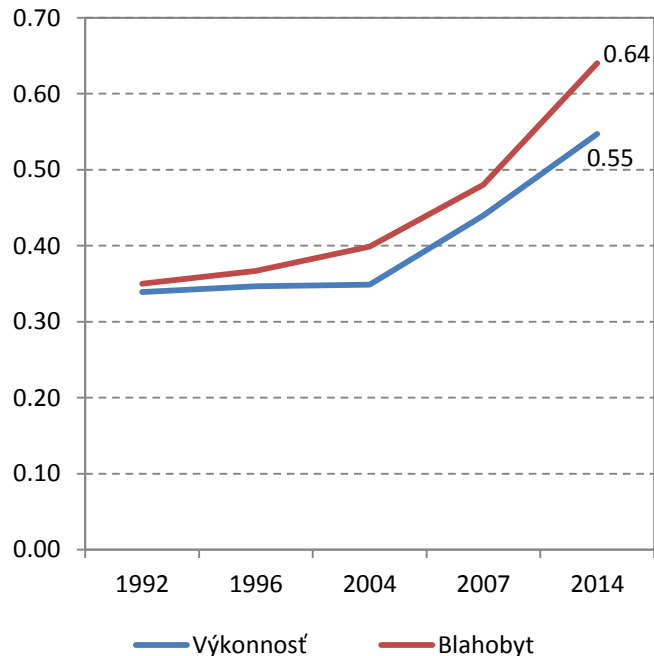

Zdroj: CompNet databáza, vlastné výpočty.

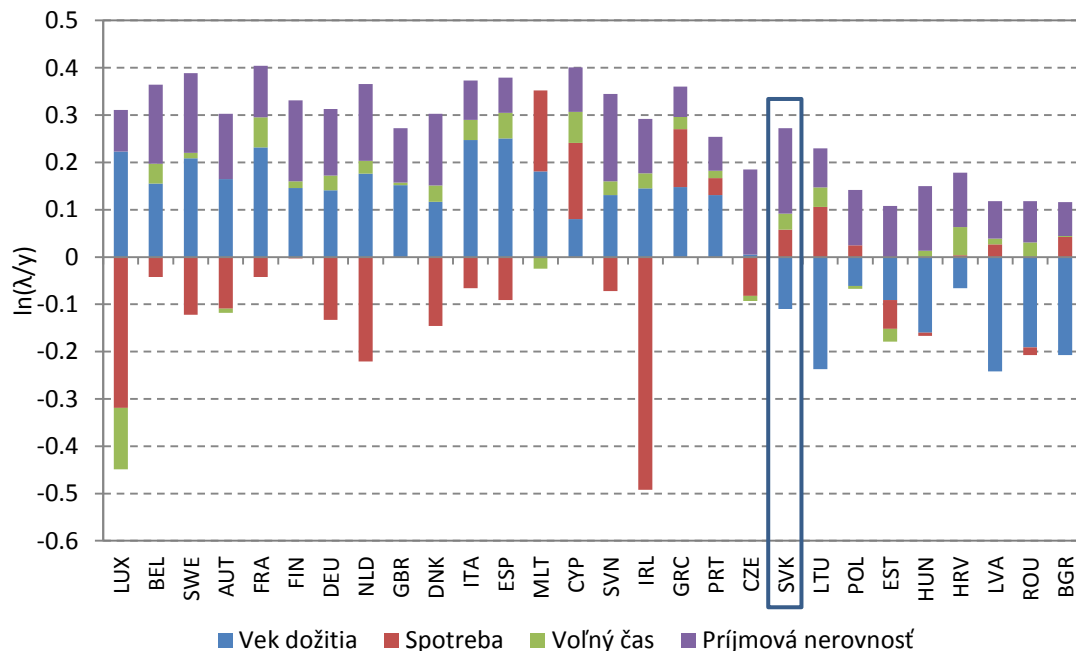
Vývoj alternatívneho ukazovateľa výkonnosti

Alternatívny ukazovateľ zohľadňujúci životnú úroveň vykazuje vyššie tempo rastu. Rozdiel medzi relatívnou životnou úrovňou a relatívnou výkonnosťou sa zväčšuje. Vyššia úroveň blahobytu je daná najmä nižšou príjmovou nerovnosťou.

Dlhodobý vývoj životnej úrovne a výkonnosti Slovenska (USA=1)

Dekompozícia rozdielu medzi blahobytom a výkonnosťou (2014)

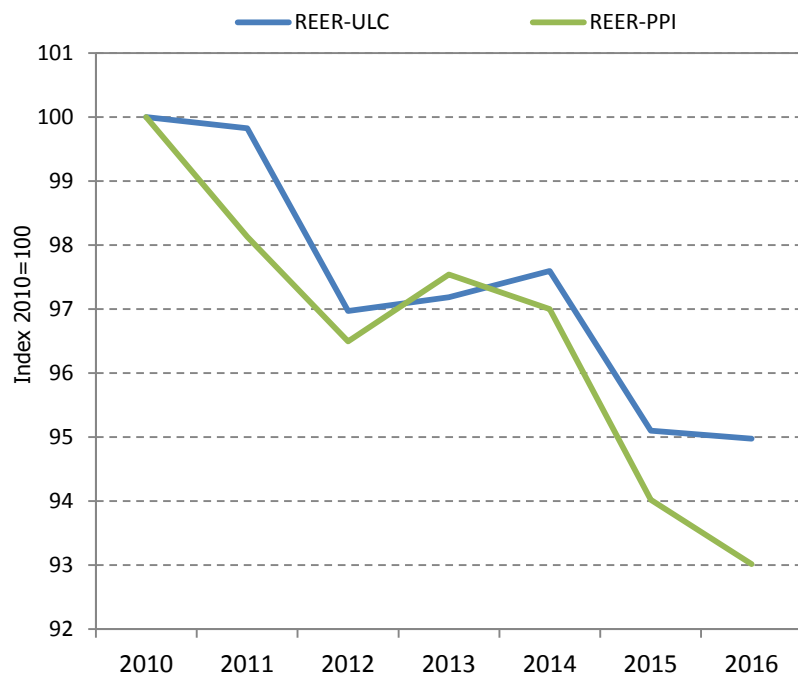

Zdroj: Svetová banka, Penn World Tables 9.0, vlastné výpočty.

Vývozná konkurencieschopnosť Slovenska

Zlepšenie nákladovej konkurencieschopnosti a čiastočné medziročné zhoršenie cenovej konkurencieschopnosti a vývozných konkurencieschopnosti.

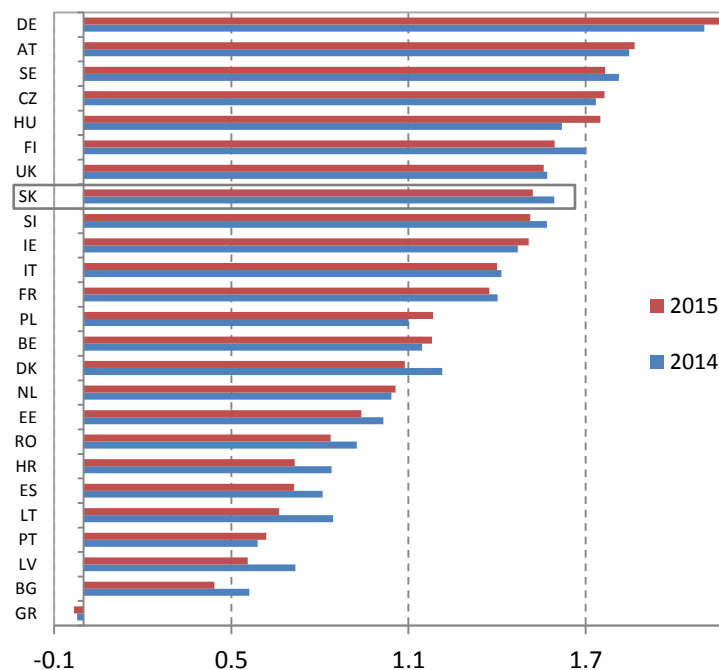
Vývoj harmonizovaných indikátorov konkurencieschopnosti Slovenska

Zdroj: ECB, vlastné výpočty.

Poznámka: efektívny výmenný kurz zohľadňujúci vývoj mien krajín mimo eurozóny (19) a eurozóny (19)

Index ekonomickej komplexnosti v krajinách EÚ

Zdroj: The Atlas of Economic Complexity.

Poznámka: údaje za Luxembursko, Cyprus a Maltu nie sú k dispozícii.

Slovensko stále značne zaostáva v kvalite inštitúcií.

	Názory a zodpovednosť	Politická stabilita a absencia násillia	Efektívnosť vlády	Kvalita regulácie	Rešpektovanie zákonov	Kontrola korupcie	Spolu	
Eurozóna	Estónsko	85.22	66.19	83.17	92.79	86.54	83.49	
	Malta	85.71	87.62	75.96	84.62	84.13	82.90	
	Litva	75.86	69.05	85.58	87.98	81.25	78.32	
	Cyprus	79.80	61.43	81.25	80.77	81.73	77.54	
	Slovinsko	74.38	77.62	77.40	72.60	80.29	76.46	
	Lotyšsko	72.91	60.00	84.13	81.73	75.96	73.83	
	Slovensko	75.37	80.00	75.00	75.48	69.71	62.02	72.93
	Fínsko	97.04	87.14	96.63	98.08	100.0	99.52	96.40
	Luxembursko	96.55	97.62	93.27	93.75	96.15	96.63	95.66
	Holandsko	98.03	78.57	97.12	96.15	97.12	94.71	93.62
	Rakúsko	94.58	90.48	90.38	91.35	95.67	90.38	92.14
	Írsko	92.61	78.10	91.35	97.60	93.27	91.83	90.79
	Nemecko	95.57	70.00	94.23	93.27	92.79	93.27	89.85
	Belgicko	94.09	65.24	88.94	87.50	88.94	90.87	85.93
	Francúzsko	86.21	56.67	89.42	83.65	88.46	87.98	82.07
	Mimo eurozóny	Portugalsko	83.74	75.24	86.06	79.33	83.65	79.81
Španielsko		78.82	57.14	85.10	75.00	78.37	69.23	73.94
Taliansko		77.34	58.10	69.23	73.56	64.42	57.21	66.64
Grécko		68.47	36.67	63.94	65.87	63.94	53.85	58.79
Česká republika		78.33	80.95	81.73	81.25	82.69	67.31	78.71
Poľsko		80.30	75.71	74.52	80.29	76.44	70.67	76.32
Maďarsko		66.01	70.48	71.15	74.04	66.83	61.06	68.26
Chorvátsko		64.53	63.33	71.63	64.90	62.50	63.46	65.06
Rumunsko		61.58	54.76	51.92	72.12	61.06	57.69	59.85
Bulharsko		61.08	49.52	62.02	71.15	52.88	48.56	57.54
Švédsko	99.51	81.43	96.15	97.12	99.52	98.56	95.38	
Dánsko	97.54	76.19	97.60	94.71	99.04	98.08	93.86	
Spojené kráľovstvo	92.12	62.38	93.75	98.56	93.75	94.23	89.13	

Poznámka: Zobrazené hodnoty predstavujú percentilové poradie spomedzi všetkých hodnotených krajín sveta. Tmavočervené políčka znázorňujú najnižšiu (najhoršiu) pozíciu a tmavozelené najvyššiu (najlepšiu) pozíciu. V poslednom stĺpci je uvedený jednoduchý priemer prezentovaných hlavných zložiek.

Zdroj: Governance indikátory Svetovej banky (2016).

Kvalita podnikateľského prostredia

Ďalšie medziročné zhoršenie relatívnej pozície v rebríčkoch konkurencieschopnosti a kvality podnikateľského prostredia.

Postavenie krajín V4 v rebríčkoch konkurencieschopnosti a kvality podnikateľského prostredia

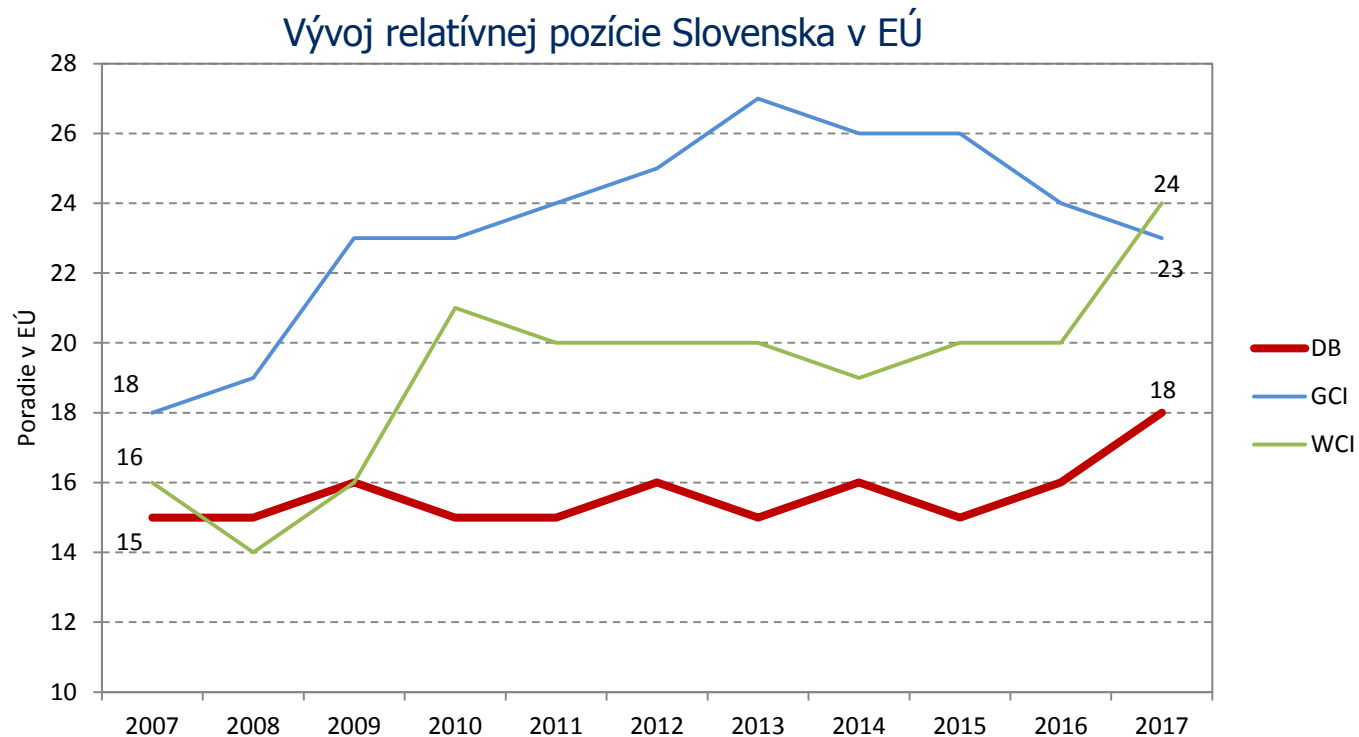
Krajina	Doing Business				Global Competitiveness Report				World Competitiveness Yearbook			
	2017	Zmena (16/17)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4	2017	Zmena (16/17)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4	2017	Zmena (16/17)	Pozícia v EÚ	Pozícia vo V4
Slovensko	33.	-3	18.	3.	59.	+6	23.	3.	51.	-11	24.	3.
Česko	27.	-1	13.	2.	31.	0	13.	1.	28.	-1	11.	1.
Maďarsko	41.	-1	21.	4.	60.	+9	24.	4.	52.	-6	25.	4.
Poľsko	24.	+1	11.	1.	39.	-3	16.	2.	38.	-5	17.	2.
Počet krajín	190		28		138		28		63		27	

Zdroj: WB, WEF, IMD.

Poznámka: Zelenou farbou je znázornené medziročné zlepšenie a červenou farbou medziročné zhoršenie zohľadňujúce zmeny metodológie.

Prehlbujúce sa zaostávanie Slovenska v zlepšovaní podmienok pre podnikanie a zvyšovaní konkurencieschopnosti krajiny.

Zdroj: Svetová banka, WEF, IMD.

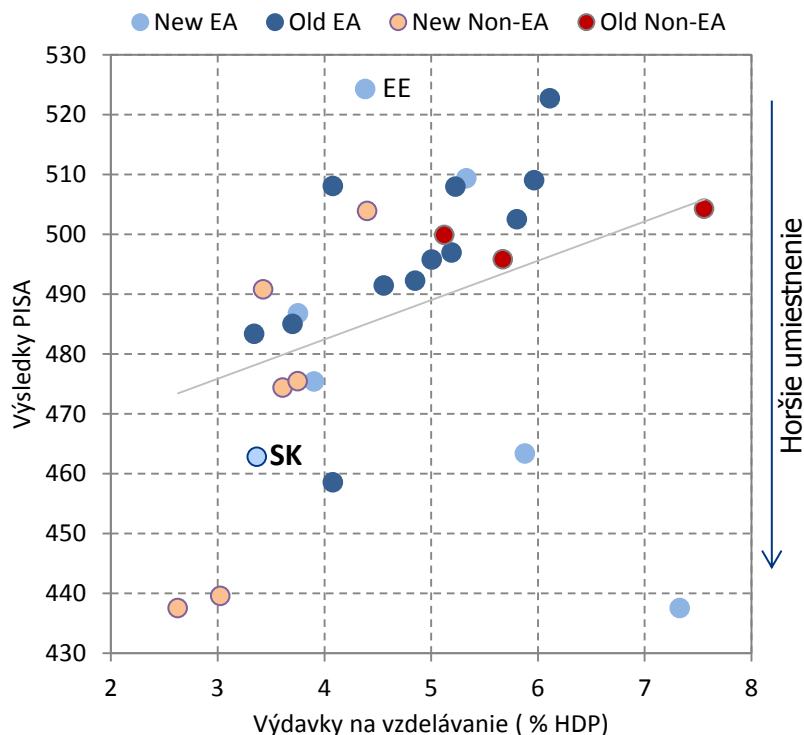
Poznámka: DB – Doing Business, GCI – Global Competitiveness Index, WCI – World Competitiveness Index.

Hlbšie štrukturálne nedostatky

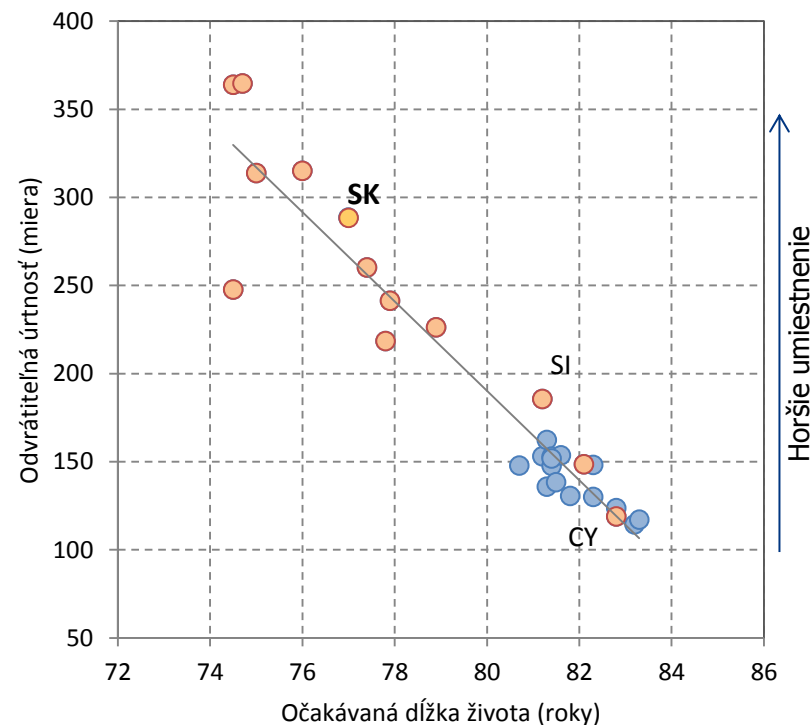

Na rozdiel od niektorých úspešných nových členských krajín, Slovensko výrazne zaostáva v oblasti školstva a zdravotníctva.

PISA výsledky a verejné výdavky na vzdelávanie
(priemerné skóre, % HDP)

Odvratiteľná úmrtnosť a očakávaná dĺžka života v krajinách EÚ

Zdroj: OECD, EK (2015b).

Poznámka: priemerné PISA skóre za prírodné vedy, čítanie a matematiku (rok 2015), celkové výdavky na vzdelávanie (rok 2013).

Zdroj: Eurostat, OECD, vlastné výpočty.

Poznámka: Odvratiteľná úmrtnosť (avoidable mortality) sa rovná priemeru pozmeniteľnej (amenable mortality) a zabrániteľnej (preventable mortality) úmrtnosti. Červené body - nové členské krajiny, modré - pôvodné krajiny EÚ.

Plnenie nominálnych kritérií v eurozóne

Pokračuje veľmi priaznivý stav plnenia maastrichtských kritérií. Slovensko by tiež s rezervou plnilo všetky kritériá. Pozitívny vývoj by mal pretrvať aj v roku 2018.

Krajina	Inflácia (%)			Saldo verejného rozpočtu (% HDP)			Dlh verejnej správy (% HDP)			Úroky (%)	Kurz (%)
	Máj 2017	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	Máj 2017	Máj 2017
Rakúsko	1,5	1,8	1,6	-1,6	-1,3	-1,0	83,6	82,8	81,2	0,4	euro
Belgicko	2,2	2,3	1,5	-2,5	-1,9	-2,0	105,7	105,6	105,1	0,5	euro
Cyprus	0,1	1,2	1,1	0,5	0,2	0,7	107,1	103,4	99,8	3,4	euro
Estónsko	2,1	3,3	2,9	-0,3	-0,3	-0,5	9,4	9,5	9,6	-	euro
Fínsko	0,8	1,0	1,2	-1,7	-2,2	-1,8	63,1	65,5	66,2	0,4	euro
Francúzsko	0,9	1,4	1,3	-3,4	-3,0	-3,2	96,5	96,4	96,7	0,6	euro
Nemecko	1,1	1,7	1,4	0,8	0,5	0,3	68,1	65,8	63,3	0,1	euro
Grécko	0,8	1,2	1,1	0,5	-1,2	0,6	180,8	178,8	174,6	7,3	euro
Írsko	0,0	0,6	1,1	-0,7	-0,5	-0,3	72,8	73,5	72,7	0,8	euro
Taliansko	0,6	1,5	1,3	-2,5	-2,2	-2,3	132,0	133,1	132,5	1,9	euro
Lotyšsko	1,6	2,2	2,0	0,0	-0,8	-1,8	40,6	38,5	36,0	0,6	euro
Litva	1,7	2,8	2,0	0,3	-0,4	-0,2	40,1	42,4	38,9	0,4	euro
Luxembursko	1,2	2,4	1,8	1,6	0,2	0,3	20,8	22,0	22,3	0,3	euro
Malta	1,0	1,6	1,8	1,1	0,5	0,8	57,6	55,8	52,5	1,0	euro
Holandsko	0,6	1,6	1,3	0,4	0,5	0,8	61,8	59,8	57,2	0,3	euro
Portugalsko	1,1	1,4	1,5	-2,0	-1,8	-1,9	130,1	128,5	126,2	3,5	euro
Slovensko	0,1	1,4	1,6	-2,2	-1,3	-0,6	51,8	51,5	49,8	0,8	euro
Slovinsko	0,9	1,5	1,8	-1,9	-1,4	-1,2	78,5	77,8	75,5	0,9	euro
Španielsko	1,1	2,0	1,4	-4,5	-3,2	-2,6	99,0	99,2	98,5	1,4	euro
Referenčná hodnota	1,5	2,4	2,6	-3,0	-3,0	-3,0	60,0	60,0	60,0	4,1	±15 %

Zdroj: Eurostat, Európska komisia, vlastné prepočty.

Poznámka: Zelenou farbu sú vyznačené hodnoty v súlade s plnením daného kritéria.

Plnenie kritérií v ostatných krajinách EÚ

Všetky kritériá vrátane účasti v ERM II plní iba Dánsko, ktoré neplánuje zaviesť euro.

Krajina	Inflácia (%)			Saldo verejného rozpočtu (% HDP)			Dlh verejnej správy (% HDP)			Úroky (%)	Výmenný kurz (%)
	Máj 2017	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	Máj 2017	Máj 2017
Bulharsko	-0,2	1,3	1,5	0,0	-0,4	-0,3	29,0	26,8	26,0	1,9	0,0/0,0
Chorvátsko	0,2	1,6	1,5	-0,9	-1,1	-0,9	82,9	81,9	79,4	3,1	-1,7/1,6
Česká republika	1,5	2,5	2,0	0,7	0,3	0,1	36,8	36,2	35,6	0,6	-1,5/2,1
Dánsko	0,4	1,4	1,7	-0,6	-1,3	-0,9	37,7	36,7	36,0	0,3	0,0/0,4
Maďarsko	1,4	2,9	3,2	-1,9	-2,3	-2,4	73,9	72,6	71,2	3,2	-1,8/1,9
Poľsko	0,7	1,8	2,1	-2,5	-2,9	-2,9	54,1	54,6	55,4	3,3	-3,8/4,5
Rumunsko	0,1	1,1	3,0	-3,0	-3,5	-3,7	37,6	39,3	40,9	3,5	-1,7/1,6
Švédsko	1,4	1,4	1,4	1,1	0,4	0,7	42,2	39,1	37,0	0,4	-5,0/3,0
Spojené kráľovstvo	1,5	2,6	2,6	-2,9	-3,0	-2,3	88,3	88,6	87,9	1,1	-13,0/11,8
Referenčná hodnota	1,5	2,4	2,6	-3,0	-3,0	-3,0	60,0	60,0	60,0	4,1	±15 %

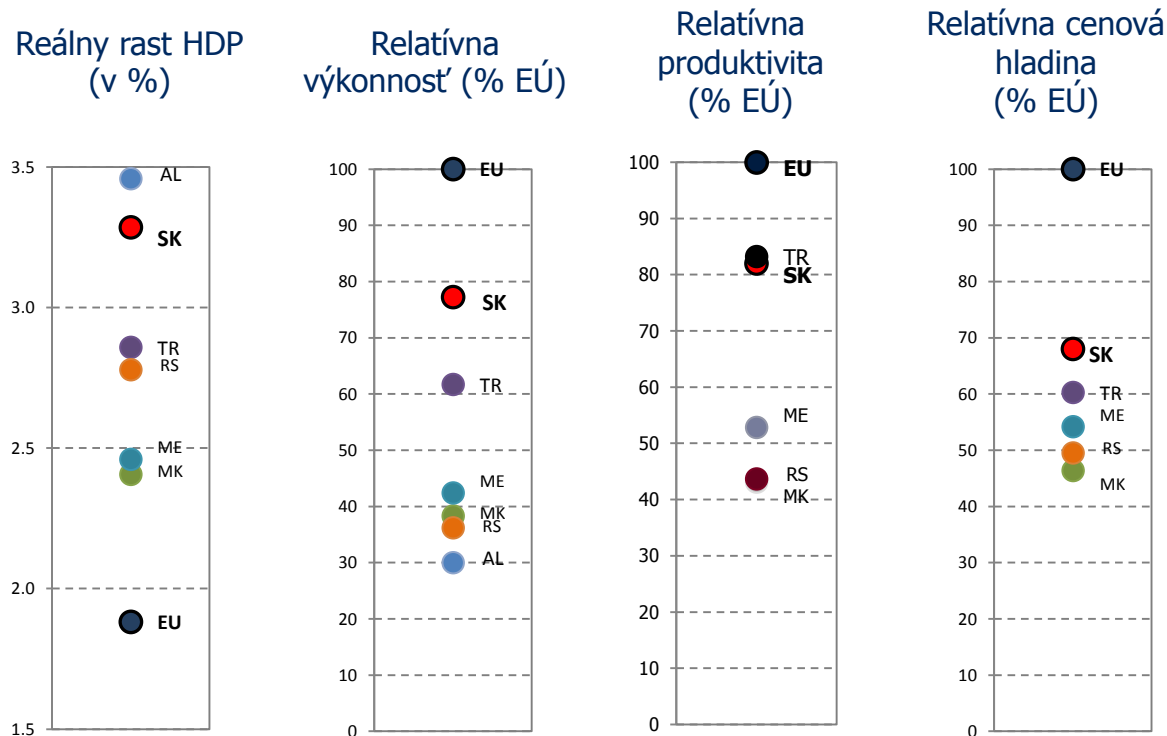
Zdroj: Eurostat, Európska komisia, vlastné prepočty.

Poznámka: Zelenou farbu sú vyznačené hodnoty v súlade s plnením daného kritéria. Hodnota volatility výmenného kurzu voči euru zodpovedá výkyvom 10-dňového priemeru denného kurzu voči dlhodobému priemeru za jún 2015 až máj 2017 (okrem Dánska, ktorého mena je zapojená do mechanizmu výmenných kurzov ERM II a má stanovenú centrálnu paritu). Podmienkou plnenia kurzového kritéria je účasť v ERM II.

Konvergencia kandidátskych krajín

Nízke tempo rastu a dobiehania vzhľadom na úroveň výkonnosti. Prehlbujúci sa rozdiel medzi cenovou hladinou a výkonnosťou. Medziročný pokles dlhu verejných financií a zlepšenie výhľadu plnenia nominálnych kritérií, no iba Macedónsko by plnilo aj inflačné a úrokové kritérium.

Zdroj: Európska komisia.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Ďakujem za pozornosť